

INFORMACJA W SPRAWIE ZALICZANIA PRAKTYK ZAWODOWYCH W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM w roku akademickim 2020/2021

Podstawy rekomendacji:

- a) *Organizacja kształcenia w nowym roku akademickim, według wskazań MEiN, ma się odbywać z zachowaniem bezpieczeństwa studentów, doktorantów, prowadzących zajęcia i pracowników administracyjnych (<https://www.gov.pl/web/nauka/organizacja-ksztalcenia-w-nowym-roku-akademickim-rekomendacje-dla-wladz-uczelni>), ale z zachowaniem zasady **autonomii uczelni**: to władze szkół wyższych podejmują ostateczne decyzje dotyczące organizacji kształcenia autonomii.*
- b) *Środowiskowe wytyczne dotyczące działalności uczelni w roku akademickim 2020/21 w związku ze stanem epidemii w Polsce (listopad 2020)*
- c) *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dn. 29 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów.*
- d) *Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania pracy nauczyciela (por. rozp. z 25 lipca 2019, Dz.U. z dn. 2 sierpnia 2019 r., poz. 1450) wskazuje, że „praktyki zawodowe są realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i innych placówkach systemu oświaty (p. 3.6) oraz są „są zintegrowane z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotu nauczania lub rodzaju zajęć” (p. 3,2, 3.4, 3.5).*
- e) *Rozporządzenie MEiN z dn. 2 grudnia 2020 r., Dz.U. z dn. 4 grudnia 2020 r. poz. 2160 zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.*
- f) *Załącznik do komunikatu MEiN z dn. 4 grudnia 2020 r. o nowelizacji standardu kształcenia nauczycieli*
- g) *Zarządzenie nr 171 z dnia 05-10-2020 Rektora UŚ w sprawie zasad realizacji procesu kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021.*
- h) *Zarządzenie Rektora UŚ z dnia 22 czerwca 2020 r. nr 2020/92 w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w UŚ praktyk zawodowych studenta.*

Rekomendacje w sprawie realizacji studenckich praktyk zawodowych

Decyzja o sposobie realizacji studenckich praktyk zawodowych leży w gestii dziekanów którzy w porozumieniu z dyrektorami kierunków tych studiów, które takie praktyki przewidują, przedstawiają studentom alternatywny sposób ich realizacji.

1. Rekomenduje się:

- a) zrealizować zakładane efekty uczenia się w sposób zdalny. Studentowi zostaje zaliczony wymiar praktyki zawodowej w liczbie godzin odpowiadających pracy zdalnej. Praktyki zawodowe mogą obejmować pracę zdalną, jeżeli obowiązuje ona w danej instytucji.
- b) uznać praktyki za zaliczone jeśli opiekun praktyki oceni, że efekty uczenia się zostały osiągnięte

- c) skrócić czas trwania praktyk lub w sposób alternatywny osiągnąć efekty uczenia się, np. przez przeprowadzenie zajęć w formie ćwiczeń, projektów lub laboratoriów (np. symulacji) w sposób zdalny;
 - d) przenieść lub przedłużyć termin realizacji praktyk na kolejny semestr lub rok akademicki, o ile nie zaburza to cyklu kształcenia.
2. Dopuszcza się możliwość dokonania zmian w programie studiów w zakresie zajęć praktycznych kształtujących umiejętności praktyczne, w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w celu umożliwienia studentom odbycia tych zajęć w części lub w całości w podmiotach leczniczych lub służbach sanitarno-epidemiologicznych w SARS-CoV-2.

Szczegółowe rekomendacje w sprawie realizacji praktyk zawodowych na kierunkach i specjalnościach nauczycielskich

Biorąc pod uwagę wskazane regulacje, pragniemy podkreślić, że decyzja o sposobie realizacji studenckich nauczycielskich praktyk zawodowych oraz ich podziale na kategorie praktyk śródrocznych i ciągłych zawodowych leży w gestii dyrektorów kierunków i koordynatorów specjalności nauczycielskich, którzy w porozumieniu z dziekanem opracowują i organizują sposób realizacji zgodny ze standardem kształcenia nauczycieli.

Rekomenduje się:

1. Realizację możliwie dużej liczby zakładanych efektów uczenia się w sposób zdalny [Student może realizować efekty związane ze zdobywaniem doświadczenia związanego z pracą dydaktyczną nauczyciela i konfrontowaniem nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną]. Studentowi zostaje zaliczony wymiar praktyki zawodowej w liczbie godzin odpowiadających liczbie zdalnie obserwowanych oraz przygotowanych i prowadzonych lekcji/zajęć.
2. Przesunięcie lub przedłużenie praktyki na kolejny semestr lub rok akademicki (po ustaniu ograniczeń związanych ze stanem epidemii) w zakresie realizacji efektów związanych ze zdobywaniem doświadczenia w pracy opiekuńczo-wychowawczej, diagnostycznej i terapeutycznej, gdy placówki prowadzące działalność bezpośrednią pozostają zamknięte dla studentów – bez konsekwencji w związku z realizacją praktyk w późniejszym terminie. Praktyki mogą w tym przypadku obejmować pracę zdalną, jeśli jest ona prowadzona w danej placówce oświatowej.
3. Zaliczenie praktyk/ części praktyk, gdy student uzyskał i udokumentował efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela (dla praktyk zawodowych) – w pracy zawodowej, podczas wolontariatów lub wcześniejszej praktyki nauczycielskiej.
4. Udzielenie studentowi niezbędnej pomocy w przypadku trudności w pozyskaniu szkoły chętnej do przyjęcia studenta na zdalną praktykę ciągłą i umożliwienia mu poznania szkoły „zdalnej”.
5. Zorganizowanie praktyk śródrocznych: pozyskanie szkół i nauczycieli chętnych do współpracy zdalnej w pełnym zakresie.

6. W realizacji praktyki zawodowej (psychologiczno-pedagogicznej, śródrocznej i ciągłej) – biorąc pod uwagę rozporządzenie MEiN z dn. 2 grudnia 2020 r. uelastyczniające w roku 2020/2021 wymagania dotyczące praktyki – umożliwienie studentom aktywnego uczestnictwa w formach:
- obserwacja lekcji online, omówienie obejrzanych lekcji/zajęć z nauczycielami;
 - prowadzenie lekcji online obserwowanych przez opiekuna praktyki/nauczyciela akademickiego oraz przez innych studentów, analiza poprowadzonych lekcji;
 - asystowanie nauczycielowi prowadzącemu lekcje/zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
 - prowadzenie zindywidualizowanej nauki zdalnej z uczniem (szczególnie uzdolnionym lub potrzebującym pomocy w nauce) – za zgodą rodziców, opiekuna praktyk oraz nauczyciela akademickiego;
 - udział w prowadzonych zdalnie, za pomocą komunikacji elektronicznej, spotkaniach szkolnych zespołów przedmiotowych, zespołu wychowawców klas oraz rady pedagogicznej (w miarę możliwości – w spotkaniach z rodzicami); w komunikacji zdalnej – rozmowach z opiekunem praktyki, dyrektorem placówki, pedagogiem i psychologiem szkolnym, nauczycielem bibliotekarzem i innymi nauczycielami;
 - (współ)uczestniczenie w pracy dydaktycznej szkoły przez: przygotowywanie projektów/scenariuszy lekcji/zajęć do wykorzystania przez nauczyciela;
 - analiza – za zgodą dyrektora szkoły – dzienników lekcyjnych prowadzonych w formie elektronicznej;
 - udział w zajęciach praktycznych realizowanych przez studentów pod opieką nauczyciela akademickiego, z uczestnictwem nauczycieli praktyków;
 - udział w zajęciach/lekcjach symulowanych (w tym – lekcjach wychowawczych), prowadzenie lekcji symulowanych (oraz ich analiza); w zajęciach z wykorzystaniem nagrań i filmów dydaktycznych,
 - a przez te formy – osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych w programie studiów do praktyk zawodowych, szczególnie tej ich części, która jest uzyskiwana w integracji z zajęciami z modułów B, D, E i F.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną i zmienne ograniczenia w pracy placówek – zaleca się podejmowanie decyzji o formie praktyki zawodowej nauczycielskiej wspólnie z dyrektorami szkoły/przedszkola/poradni psychologiczno-pedagogicznej, zwłaszcza w przypadku praktyk zawodowych prowadzonych na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz części praktyk zawodowych (pedagogicznych) na kierunku psychologia, przy zachowaniu wszystkich zasad bezpieczeństwa dopuszczenie do realizacji praktyki w kontakcie bezpośrednim.

Konsultacji w sprawie organizacji praktyk zawodowych na kierunkach i specjalnościach nauczycielskich udziela Pani prof. dr hab. Bernadeta Niesporek - Szamburska (bernadeta.niesporek-szamburska@us.edu.pl)

Prorektor ds. Kształcenia i Studentów

dr Katarzyna Trynda, prof. UŚ